

RAAMATUKOGU UUDISED

HARJU MAAKONNARAAMATUKOGU INFOLEHT

Nr 106 (märts 2022)

2022 on raamatukogude aasta

2022 on raamatukogude aasta, mil pöörame pilgu raamatukogudele ning uurime lähemalt, mida pakuvad oma lugejatele ligi 900 raamatukogu üle Eesti. Aasta lükkas käima 12. jaanuaril toimunud ühine ettelugemise aktsioon raamatukogudes üle Eesti.

Raamatukogus saad täita seljakoti põnevate raamatutega, visata pilgu peale uuemale ajakirjandusele, külastada näitusi ja kui veel eriti hästi läheb, kohtuda kirjanikuga.

Kui suurest infohulgast ei oska enam eristada, mis õige, mis vale, saab taas abi raamatukogust.

Raamatukogu on tarkuse kodu ja põnevuse allikas. Oled alati oodatud!

Teema-aasta fookused : kirjandus- ja kultuurikeskus; kogukonnakeskus; ruumidest väljaspoole, tuleviku raamatukogu.

RAAMATUKOGUDE AASTA AVAMINE

HARKU VALLA RAAMATUKOGUDES

Kolmapäeval, 12. jaanuaril avati üle-eestiline raamatukogude teema-aasta. Toimus ettelugemine möödunud aastal enim laenutatud Eesti autorite teostest, milleks on Mudlumi “Mitte ainult minu tädi Ellen” ja Piret Raua „Tobias ja teine b“. Katkendit raamatutest loeti ette ühel ja samal ajal raamatukogudes üle terve Eesti.

Harku valla Raamatukogud avasid raamatukogude teema-aasta [videoklipiga](#), kus Mudlumi raamatu katkendit loeb näitleja Tiina Taurait (vt Harku valla Raamatukogude FB). Ettelugemised publikule toimusid Vääna ja Harku raamatukogudes. Vääna raamatukogus loeti ette mõisakooli õpilastele katkend Piret Raua ja Harku raamatukogus Mudlumi raamatust. Rääkides arvudest, siis Mudlumi teost laenutati 2021. aastal kokku 3571 korda ning Piret Raua lasteraamatut 4335 korda.

Raamatukogude teema-aasta toob fookusesse raamatukogud, mis võimaldab näidata raamatukogusid avaramalt kui pelgalt raamatute laenutamispunkte. Aasta jooksul on neli alateemat: raamatukogu kui kirjandus- ja kultuurikeskus, kui kogukonnakeskus, raamatukogu ratastel ja tuleviku raamatukogu. Viimane võiks tuua meile silmade ette põhjanaabrite raamatukogu *Oodi*, kus on põimunud kirjandus- ja kultuuri- ning kogukonnakeskuse idee.

Raamatukogude aastal toimub hulgaliselt sündmusi nii üle-eestiliselt kui Harku valla Raamatukogudes. Tulemas on põnevaid kohtumisi, näitusi ja töötubasid. Jälgige meid kodulehel ja teistes online-kanalites!

Harku raamatukogus

Vääna mõisakoolis

Harku valla Raamatukogud

RAAMATUKOGUDE AASTA

MUUSIKAKOGU PÄRLID HARJU MAAKONNARAAMATUKOGUS

Raamatukogus, siin Keilas, on alati hea olla. Mitmekülgne raamatuvalik läbimõeldult paigutatud raamaturiulitel, asjatundlikud ja sõbralikud teenindajad, valgusküllane lastetuba, kus ikka mõni ema oma väiksega mängimas või raamatuid sirvimas, maitsekalt kujundatud näitused, pakkumas teadmisi ja elamusi hingele ning silmale. Suur avar ruum on liigendatud omaette aladeks, mis samas ühe terviku moodustavad. Üks neist on muusikakogu – rohke valik helikandjaid ja muusikakirjandust.

„Muusikakogu tekkis maakonnaraamatukogu juurde 1997. aastal, 25. aprillil avasime vanas majas muusikatoa,“ meenutab Merle Hansen, kes on selle loomise juures olnud algusest peale. „Rahvusraamatukogu töötajad käisid raamatukogudes üle Eesti, uurimas millist muusikat on olemas ja soovitasid luua eraldi muusikakogu. Mõte tundus huvitav ja me võtsime vedu. Eraldi osakonda pole kunagi olnud, oli muusikatuba ja nüüd on muusikakogu üks osa laenutusosakonnast.“

„Alguses oli muusikatuba väga populaarne. Noored registreerusid suisa kellaajaliselt, et plaate saaks kuulata. Täiskasvanuid oli vähem, nemad käivad ju päeviti tööl,“ kirjeldab Merle algusaegu. „Välja ei tohtinud laenutada, autoriõiguse seadus ei võimaldanud. Ainult õpetajad said neid õppe eesmärgil tundides kasutada. 2008. aastast hakkas kehtima seadusemuudatus ning nüüd saame helikandjaid ka koju laenutada.“

Seadus küll lubab, ent muusikat laenutatakse täna oluliselt vähem. „Vahepeal võtsid *Youtube*, *Spotify* ja teised veebikanalid plaatide laenutamise hoo maha,“ arutleb Merle Hansen. „Kui CD plaadid tulid, siis jäid jällegi vinüülplaadid ja kassetid soiku. Nüüd oleme ette võtnud nende korrastamise ja soovime ka arvele võtta. Vinüülplaatide kuulamine on taas tõusuteel, see on nagu rituaal, milleks võetakse aega.“

Muusikakogu moodustavad CD ja DVD plaadid, videokassetid, vinüülid, kassetid, muusikaraamatud ja –ajakirjad ning noodid. „Nootide vastu on küll kogu aeg huvi. Kooli ja lasteaedade muusikaõpetajad laenutavad ja lapsedki käivad noote küsimas. Varem tellisime ka välismaiseid muusikaajakirju, aga neid eriti ei loetud,“ selgitab Merle. „Täna tellime muusikaplaate küll vähem, aga tellitu on seda hinnatum. Kõige populaarsem on popmuusika, kuulata soovitakse ka klassikat ja džäss. Valiku tegemine pole raske: tunnetan ja tean kuulajat, mida nad võiksid tahta ja selle järgi tellimegi. Kui uued plaadid tulevad, anname *Facebooki* kaudu teada. Uued plaadid on kogu aeg kasutuses.“

Küllap on üks väikese laenutamise põhjusi seegi, et vähestes kodudes on säilinud vanemate helikandjate kuulamiseks sobilik tehnika: videomakid, plaadi-, kasseti- või CD-plaadi mängijad. Raamatukogu muusikatoas on need pruukimiseks kenasti olemas.

Kogude korrastamisest

Sel talvel on muusikatoas toimetamas Töötukassa vabatahtlik Irina, kes korrastab raamatukogu vinüülikogu. Ükshaaval võtab ta ette kõik plaadid: puhastab tolmust ja rasvapekkidest, hindab visuaalselt, ega plaatidel ei esine tugevaid täkkeid, kriime või muid vigastusi. Seejärel kuulab ta hoolikalt plaadid ka üle, tuvastades, kas plaadil olevad kriimud võimaldavad kuulamist või mitte. Samas võivad kraapimisjäljed olla märk plaadi varasemast populaarsusest.

Keilalanna Irina ütleb enda kohta, et on tavaline muusikasõber, armastab käia kontsertidel ja ooperis, sestap oskab hinnata siinset plaadivalikut. „Siin on nii palju suurepärast muusikat. Mitu Georg Otsa plaati ja isegi tema isa, Karl Ots. Hortus Musicus oma loometee alguses, noor Elton John, seitsmekümnendate Marju Kuut ja Uno Loop. Gustav Ernesaksa plaat, laulupidude salvestused,“ näitab Irina aina uusi šedöövreid. „Palju on minu noorusaja muusikat, aga nüüd pole enam plaadimängijat ja plaatide kuulamine on soiku jäänud. Klassikaraadios on saade „Lihtsalt nostalgia“ – minu siiasattumine ja see töö, mis ma teen, see on ka lihtsalt nostalgia. Emotsionaalne, kultuuriline ja praktiline – saab kasulik olla. Ma olen sellest vaimustuses!“

Merle ja Irina

Eraldi lugu jutustavad ka mitmed plaadiümbrised: parimate fotograafide ja graafikute kunstiliselt kujundatud kaaned, mõnel juhul esinejate tutvustused ja noodid annavad oluliselt laiema pildi muusikateosest, heliloojast või lauljast. „1970-1980tel anti välja plaadisarja Eesti orelitest. Kuidas meil veel õnnestub ühekorraga osa saada neist Eestimaa orelitest, mis plaatidele salvestatud. Ja kui huvitavad oreleid tutvustavad lood iga plaadiga kaasas käivad,“ jagab Irina siira elevusega oma leide. „Ning need ooperialbumid: siin on olemas Verdi „Traviata“, Bizet „Carmen“, Glinka „Ivan Sussanin“ ja mitmed veel.“

Merle Hansen toob välja plaadi, mis on raamatukogus arvele võetud numbri all 31. See võiks olla tõeline ahaa-elamus igale ajalooahuvile: V. I. Uljanovi (Lenini) kõnede plaat, mille salvestus pärineb aastast 1919. Plaat ise on välja antud 1960tel ja olnud suudeksemplar, mis raamatukogudesse saadetud. Küll aga võimaldab kuulda sajandi eest salvestatud häält, mis on omaette elamus. „Vinüüle hakati raamatukokku koguma 1969. aastal. Kolimise käigus andsime ühe osa muusikakoolile, aga suurem osa on alles. Uusi oleme vähe ostnud, seisid pikalt niisama ja kallid on ka,“ avab Merle vinüülkogu tagamaid. „Tegime raamatukokku ka vinüülplaadi leiunurga, seal on väljas nii uuemad kui vanemad plaadid. Osa on meie, osa Enn Soosaare raamatukogust.“

Ka kassettide kogu on korrastatud. „Suvel kuulasid malevlased need läbi: mis venisid, läksid kogust välja, aga palju neid polnud,“ ütleb Merle. „Vanast kataloogikastist on kassettidele kapp tehtud ja need on hoiul hoidlas. Kui kellelgi vaja, saab kuulata, meil on selleks kaks muusikakeskust.“

Irina jagab oma mõtet, et raamatukogu külastamine on nagu loovteraapia. Olgu siis raamatute laenutamine, lehtede lugemine või näituste vaatamine. „Siin avaneb akendest väga ilus vaade, hea õhustik on. Ka venekeelsete raamatute kogu on tasemel,“ mõtiskleb ta. „Tulge siia muusikat kuulama, sest kus me veel kuuleme nii häid varasema aja heliteoseid, kui kvaliteetselt salvestatud vinüülplaatidelt.“

Artikkel: KEILA LEHT, 18.02.2022. Autor Evelin Povel

KEHRA RAAMATUKOGU - 90!

Kehra raamatukogus 30 aastat töötanud KAIRE KROON, direktor ANNELI ALLIKAS ja 45 aastat raamatukogus töötanud AITA TAMMEORG.

Raamatukogu külastajaile oli sünnipäevapäeva puhul kaetud kohvilaud, vaadata sai pildinäitust raamatukogu ajaloost.

Raamatukogu asutamiseks Kehras loetakse 18. veebruari 1932, mil kogu võeti Anija valla avalike raamatukogude võrku. Esimene asukoht oli Kehra toonases koolimajas, raudteeülekäigu juurest tehase poole minnes paremat kätt kohas, kus veel hiljaaegu oli bussipeatus. Raamatukogu juhatajaks määrati algkooli juhataja Maria Ehrenbusch. Esialgu oli kogus 53 raamatut. 1941. aastal, kui hoones asus vallamaja, pandi see sõjategevuse käigus põlema ning hävis ka raamatukogu koos rohkem kui kõigi 600 raamatuga. 90 aasta jooksul on Kehra raamatukogu asunud mitmetes kohtades nii põhja kui lõunapool raudteed, ka kooli ja vallavalitsusega ühe katuse all. Kõige kauem asus keskusest teisel pool raudteed aadressil Anija maantee 8. Seal laenutati raamatuid aastatel 1961-1993.

„Raamatukogu käes oli alumine korrus, üleval olid korterid. Suur ruumipuudus, ahjuküte. Pärast jõulupühi läksime tööle, majas oli 2 kraadi sooja,“ meenutab Aita Tammeorg, kes alustas lugemissaali töötajana ning on olnud ka raamatukogu juhataja.

Anija maanteelt kolis raamatukogu lasteaias vabanenud ruumidesse Laste tänaval. Praeguses asukohas Anija vallamaja esimesel korrusel, kus enne seda tegutses noortekeskus, on raamatukogu 2013. aasta sügisest.

Aita Tammeorul on tänavune 45. tööaasta. Nii talle, kui Kaire Kroonile on Kehra raamatukogu olnud esimene ja ainus töökoht, Kaire Kroon on Kehras raamatuid laenutanud 30 aastat. Aita Tammeorg meenutab, et teda kutsus tööle raamatukogu kauaaegne juhataja Endla Karu, sest oli raamatukogu külastaja olnud juba väikese tüdrukuna.

Ka Kaire Kroon hakkas lugemas-laenutamas käima lapsena ning kutsuti tööle aasta pärast keskkooli lõpetamist: „Ma ei osanud sellest mõeldagi, kogu aeg olid raamatukogus samad inimesed töö, mul oli ettekujutus, et nad on seal igavesed.“

Kehra raamatukogu kolmas töötaja, direktor Anneli Allikas on tööl möödunud sügisest, endine direktor Tiina Nõlvak jäi pensionile.

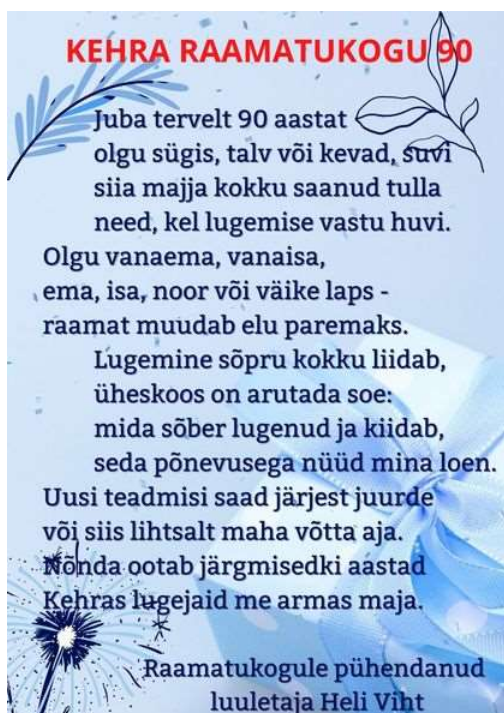
Kehra raamatukogus on 45 000 raamatut ja ligi 1100 lugejat. Ka praeguses kohas, kus on üle 300 ruutmeetri pinda, on jäänud kitsaks, ruumikitsikuse leevendamiseks on saadud vallamaja kolmandal korrusel Velko AVlt kasutada üks tuba. Töötajad tõdevad, et ürituste korraldamiseks on ruumi vähe, ka lastega on võimalik teha lugemistunde, kuid mitte käelisi tegevusi. Küll aga on raamatukogus regulaarselt foto- ja kunstinäitused.

Anneli Allikas: „Tänavu külastajad näitusi mitte üksnes vaadata, vaid osaleda ka nendega seotud tegevustes. Praegusel loodusfotode näitusel saab valida lemmikpildi, järgmisel näituse arvata, kes või mis on pildil ning vastus vihje põhjal raamatukogust leida.“

Kümme aastat tagasi sai Kehra raamatukogust Anija Valla Keskraamatukogu, selle harukogud on Alaveres ja Anijal.

Artikkel ajalehest SÕNUMITOOJA, 16.02.2022. Autor Külli Koppelmaa

NÄITUSED RAAMATUKOGU SÜNNIPÄEVA PUHUL

Kaire (näituste koostaja) kommentaar : Enamik fotosid on tehtud viimasel 30-nel aastal. Õnneks on varasemad raamatukoguhoidjad säilitanud neid väheseid pilte, mis tehti 60-80-ndatel aastatel. Esimesest paarikümnest tegevusaastast ei ole meil midagi peale maja foto ja paari portreepildi. Kuna osa raamatukogu majast on praeguseks hävinud, siis oleme jälginud FB ajalooruppe ja skaneerinud fotosid trükistest. Materjalide kogumine toimub pidevalt.

Kehra raamatukogu

Näituseks on Eesti Köitekunstnike Ühenduse liikmed koondanud muinasjuttude unikaalköited.

Muinasjutt on teadlikult väljamõeldisele rajatud jutustus, mis räägib vastu loogikale, looduseadustele ja ei hooli kindlast ajaloolisest keskkonnast. Praegu toimub ühiskonnas suur metsateemaline diskussioon, sest metsa raiutakse hoolimatult palju unustades sootuks, et mets on elus süsteem, mis vajab tarka ja tähelepanelikku ning hoolivat suhtumist. Eesti ja väliskirjanduses on märkimisväärne koht metsateemalistel muinasjuttudel. Metsamuinasjutud aitavad meil taas meenutada sidet looduse ja selle olenditega. Näiteks Friedrich Reinhold Kreutzwaldi loomamuinasjuttu „Reinowadder Rebbane“ võib lugeda kui metsaelanikke petva ja ärakasutava rebase lugusid või inimühiskonna allegooriat.

Mets ei ole kauge, sinna on võimalik pakku minna ja on oma olemuselt meie teine kodu. Loodetavasti metsad Eestis säilivad ja me ei pea sajandi pärast ainult ulme- ja muinasjuturaamatutes metsast lugema, loodusfoto raamatute kaasi silitama...

Näitusel osalevad: Rene Haljasmäe, Sirje Kriisa, Kert Lokotar-Reinmann, Lennart Mänd, Tulvi-Hanneli Turo, Irmeli Vaher-Jaanson, Tiiu Vijar, Signe Taremaa.

Lisainfo: Rene Haljasmäe

E-post: rene.haljasmae@pallasart.ee

KÖITEID NÄITUSELT:

Harju Maakonnaraamatukogu

KOHTUMINE KIRJANIK JUSTIN PETRONEGA LAULASMAAL

Seda pole varem juhtunud, et kirjanik avaldab ise soovi küllatulemiseks ning kohtumiseks lugejatega. Meil just nii juhtus kirjaniku Justin Petronega. Ja selleks oli ka põhjus -nimelt oli Laulasmaa esimene koht, mida kirjanik Eestisse saabudes külastas.

Külaline rääkis õpilastele ja lugejatele oma teoste saamisloost ning enese kirjanikuks kujunemisest. Samuti rääkis ta põnevusega oma elust Ameerikas, võrdles Ameerika ja Eesti elu ning tõi välja naljakaid seiku Eestis elatud aastatest.

Kõikidel oli võimalus esitada kirjanikule küsimusi ning seda võimalust ka ohtralt kasutati. Samuti oli võimalik soetada endale Justin Petrone raamatuid ning saada temalt ka autogrammi.

Kirjanikuga kohtumine oli kaasahaarav ja sisutihe.

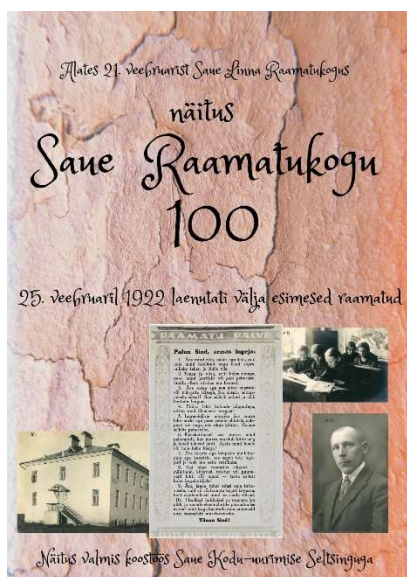

Annika Lilja

Laulasmaa raamatukogu

SAUE LINNA RAAMATUKOGU – 100

Saue linna raamatukogus on 20 aastat olnud Saue Kodu-uurimise Seltsingu kohtumispäik, kus oleme korraldanud hulganisti näitusi Sauest ja sauelastest, siin on hoiul ka suurem osa meie kogutud pärandist.

Seekord on Saue Kodu-uurimise Seltsing üles seadnud näituse *Saue raamatukogu 100*.

Näitusel on kasutatud Saue Vallaraamatukogu materjale.

Sada aastat tagasi, 1922. aastal, hakkas ÜENÜ (Ülemaaline Eesti Noorsoo Ühing) Saue osakond ühe esimese ettevõtmisena uue kooli (Saue 6-klassiline algkool Valges majas) juurde raamatukogu korraldama. Raamatukogu oli kogukonnale vajalik silmaringi laiendamiseks, lugemis-harjumuse tekitamiseks, eneseharimiseks, aga ka kohtumispäigaks ja omamoodi infokeskuseks.

Alustuseks telliti 29 raamatut ja 6 ajakirja, esimesed neist on registreerimisraamatusse kantud juba 17. jaanuaril, kui raamatukogu mõte idanema hakkas. Dr med H. Sachsi „Inimese keha ehitus ja tegevus“ oli Saue raamatukogu esimene raamat. Selle annetas Vanamõisast pärit kirjandusteadlane August Palm.

25. veebruaril oodati esimesi lugejaid laenutama. Esiotsa püsis raamatukogu annetustel ja liikmemaksudel, 1923. aasta 2. septembril muutus kogu maksuta rahvaraamatukoguks. 6. detsembrist kuulus aga Saue avaliku raamatukoguna valla raamatukogude võrku. 1928. aastaks oli raamatukogul 100 lugejat, 559 raamatut ja 9 ajakirja. Toetust tegutsemiseks saadi mitmelt poolt: eraisikutelt, kohalikelt ühingutelt, vallalt ja haridusministeeriumilt.

1922. aasta sügisel alustas Valges majas veel teinegi kogu – lasteraamatukogu, mis sai alguse õpetaja Sinbergi annetatud kuuest raamatust. Koolis tekkis aja jooksul ka arvestatav kogu õpetajatele.

Valla kõige vanem - Saue Avalik Raamatukogu oli kaua aega valla kõige suuremaks raamatukoguks.

Ruumipuudusel ühendati 1952. aastal Saue Avalik Raamatukogu Kanamal asuva keskraamatukoguga ja huvitava ajalooga raamatukogu hääbus. Osa Vanamõisa raamatukogu raamatutest on säilinud Saue Vallaraamatukogus tänaseni, samuti raamatukogu algaastate dokumentatsioon ja inventariraamatud.

Teema on põnev. Saue avaliku raamatukogu kohta on dokumente palju säilinud. Olemas on ka esimene raamatute nimekiri koos annetajate nimedega, lisaks kirjavahetus ja Saue kooli kroonika. Neid on lugeda väga põnev.

Üks väike näide

Saue Vanamõisa avaliku raamatukogu juhataja Salme Märka kiri Saue Vallavalitsusele 24. juulil 1930 a.

Saue-Vanamõisa avalik raamatukogu on viimaste aastate jooksul kasvanud niivõrd suureks, et võimata on raamatuid (ligi 700 köidet) paigutada olemasolevasse ühte kappi. Harju Maakoolivalitsuse revident oma kirjaga 21. juulil k. A. nr 456 juhib ka samale asjaolule tähelepanu, kuna raamatukogul vastavaid summasid ühe kapi juurdemuretsemiseks ei ole, siis palun Saue Vallavalitsuat määrata toetust saue Vanamõisa raamatukogule ühe kapi ostmiseks 60 krooni.

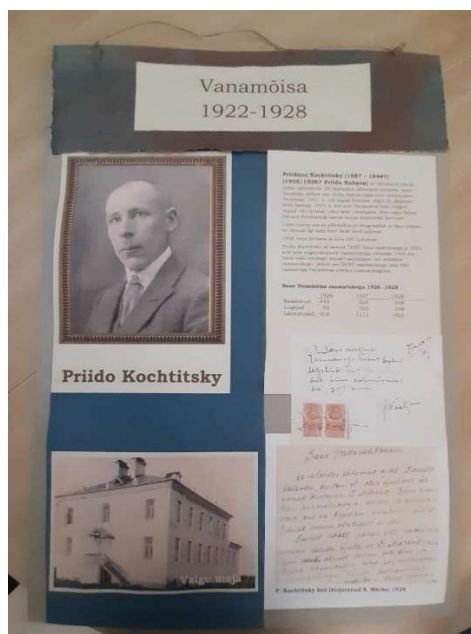
Eelmisel aastal tähistati hariduse sadat aastat ja nii võtsimegi ette Saue avaliku raamatukogu tähtpäeva. Säilinud on raamatuid, kus sees ÜENÜ Saue osakonna ja Saue avaliku raamatukogu templid. Näitusel esimese arvele võetud raamatu tiitelleht ja sisukord. Raamatut ennast kahjuks enam alles ei ole.

Piltidel: Saue 6 kl algkooli juhataja Priidu (Friedrich) Kochtitsky, kes oli ka esimene raamatukogu juhataja; Valge Maja ehk Saue 6-kl algkool

Lisalugemist raamatukogu algusaegadest leiab Saue kooli kroonikast (avaldatud aastapäevaraamatus „Saue Gümnaasium 20 ehk 85 aastat kooliharidust Saue!“. Koostaja Mart Tamberg. (200

Eksponaate näituselt:

[illegible]

Marika Salu

Saue Linnaraamatukogu

SAUE KOONDAB RAAMATUKOGUD KOKKU

Rehkendus 9=1 on lühike versioon sellest, et 1. aprillist toimetavad valla üheksa raamatukogu ühe allasutusena.

Valla raamatukogude ühised ettevõtmised on juba eelmisest aastast täies hoos – ühine oli laste suvelugemine, praegusel raamatukogude aastal on käimas ühine raamatubingo. Ja et saaks ülejäänud juttu rahuliku südamega lugeda, võtame kohe pinged maha - mitte ükski raamatukogu uksi ei sulge ning lugeja jaoks jääb kõik üsna samaks, sest kodulähedane raamatukogu asub ikka samas kohas, teavikuid aitab riulist leida ikka sama tuttav raamatukogu töötaja ning laenutuse tähtjaskood on samad.

Kui midagi ei muutu, miks siis üldse muuta?

2019. aasta lõpus viidi läbi audit, mille käigus analüüsiti hallatavate asutuste ühinemisejärgset struktuuri ja töökorraldust. Üheksa eraldi hallatava asutusena raamatukogude hoidmine ja eraldi hallatava asutuse juhi rolli täitmine kõigis üheksas raamatukogus ei olnud audiitorite hinnangul mõistlik. Audiitorid tõid välja sellegi, et on oluline, et võimalikud muutused juhtimises ei tohiks tähendada raamatukogude kadumist mõnes piirkonnas, kus need praegu on.

Üheksast raamatukogust kaks on laenutuspunktid, see tähendab, et raamatukogu teenuse osutamine on delegeeritud kohalikule külaseltsile ning raamatukogu muu korralduslik pool on olnud Saue vallaraamatukogu korraldada (eelarve, komplekteerimine, aruandlus jms). Neli raamatukogu olid siimaani nn ühe-inimese-raamatukogud ehk siis sellised, kus tööl on üks raamatukoguhoidja, kes on üksiti ka allasutuse juht. Kui kõik raamatukogud on liidetud üheks allasutuseks, on võimalik vähendada halduskoormust ja see laseks raamatukogu töötajatel rohkem keskenduda sisulistele küsimustele.

Ühinemisotsuse tegid kõik raamatukogujuhatajad ühehäälselt 2021. aasta septembrikuu koosolekul. Sealt peale hakati ühinemist ette valmistama ja 1. aprillist on vallas allasutus nimega Saue Raamatukogud. Endiseks jääb juba mitu aastat kasutusel olnud raamatukogude koduleht aadressiga saueraamatukogud.ee ja e-kataloogis URRAM ehk veebilehel lugeja.ee tuleb endiselt kasutajana sisse logida ja valida siis oma kodulähedane raamatukogu, mis kannab selles keskkonnas oma endist nime, nt Ääsmäe raamatukogu või Riisipere raamatukogu jne. Oma nime muudavad 1. aprillist lugaja.ee keskkonnas kaks raamatukogu: senine Saue vallaraamatukogu hakkab kandma asukoha järgi nime Laagri raamatukogu ja Kernu raamatukogu saab samuti asukoha järgi nimeks Haiba raamatukogu.

Muudatustest on sel aastal oodata veel raamatukappe Laagrisse ja Riisiperre, loodetavasti teeb see raamatute laenutuse senisest veelgi mugavamaks, sest tellitud raamatutele saab järele minna täpselt siis, kui endale kõige paremini sobib.

Tegelikult muutub raamatukogus midagi pea iga päev, sest kogu aeg tuleb juurde uusi raamatuid ja umbes samas tempos kantakse maha neid, mida ei ole vähemalt kümnel viimasel aastal keegi kordagi soovinud laenutada või on küll hea raamat, aga juba nii ära loetud, et mõistlik on tellida uus eksemplar. Seega on põhjust raamatukokku minna ja küsida, mida uut ja huvitavat lugemiseks soovitatakse.

Saue Raamatukogud:

haruraamatukogud

Laagri raamatukogu
Saue linnaraamatukogu
Ääsmäe raamatukogu
Haiba raamatukogu
Riisipere raamatukogu
Ruila raamatukogu
Turba raamatukogu

teeninduspunktid

Hüüru teeninduspunkt
Laitse teeninduspunkt

Laagri raamatukogu

Artikkel: Saue Valdur nr 5 (101) - 7. märts 2022. Kaija Velmet, Saue valla kultuuritööjuht

KOSE RAAMATUKOGUS KAEVUTI

METSAVENDLUSE TEEMASSE

Kose raamatukogu lugejatel oli 24. märtsil võimalus kuulata arheoloog Mauri Kiudsoo loengut punkrileidudest Kose kandi soosaartel. Jutud metsavendade punkritest panid huviga kuulama ja neile meestele kaasa elama. Saime aimu sellest, kui palju võib leiumaterjal kõnelda metsavendade eluolust, lahingutest ja lõpust: koorelahutaja voolu saamiseks, jänesekäpp tolmu pühkimiseks, vaatluspuude asukohad, põletatud punkrid, talvised punkrid.

Meeste kõrval punkrites elas ka naised ja isegi sündis lapsi. Kiiresti ehitatud eluasemed olid ajutised, sest elukohta tuli tihti vahetada ja täpsed asukohad soosaartel jäävad välja ütlemata siiski ka praegu, sest uurimised alles käivad, asjaarmastajad võivad aga tahtmatult uurimiskohta rikkuda.

Mauri Kiudsoo on oma teadmisi metsavendadest ammutanud nii välitöödelt kui ka arhiividest ja inimeste mälestusest, seepärast jätkub nii juttu kui ka kuulajaid. Raamatukogu oli puupüsti täis ja esinejale palju küsimusi ja oma mälestusi. Seepärast tuli publikust ka ettepanek teha veel pikemaid raamatukoguõhtuid ehk siis Kose raamatukogu ööülikoole. Metsavendadest on aga ilmumas ka uus raamat ja valminud on ka uus dokumentaalsari ETVs.

Meeli Sõlg

Kose raamatukogu

KIILI RAAMATUKOGU - 100

Kõik kolleegid teavad, kui mahukas ja pühendumist nõudev töö on raamatukogu sünnipäeva tähistamise ettevalmistamine ja läbiviimine. Ideed ja mõtted hakkasid liikuma juba 2021. aasta sügisel. Mitmel korral tulime raamatukogu nõukoguga kokku, et kontseptsioon paika panna. Otsustasime kõik 2022. aasta sündmused raamatukogus pühendada 100. juubelile. Kõigepealt valisime aastale moto „Raamat võib muuta su elu“. Variante oli mitmeid, valituks osutus mainitu. Kunstnik Anne Linnamägi kujundas juubeliaasta logo, mida kasutasime raamatukogu meenetel, kutsetel, tänukirjal, uuel voldikul ja järjehoidjal. Raamatukogu ajaloo otsustasime jäädvustada näitusega kapadel. See oligi kõige mahukam ja aeganõudvam töö. Tuli läbi vaadata kroonikasse kogutud materjalid, välja valida kõige olulisem, sõnastada lühidalt ja selgelt. Siis läks kogu materjal kunstnikule, kes kujundas kõik tervikuks ning seejärel trükki. Jääb tulevastele põlvedele vaadata.

Raamatukogu ajaloo virtuaalnäitus on vaadatav kodulehelt: www.kiiliraamatukogu.ee

Kohe aasta alguses kuulutasime välja kaks konkurssi: esseekonkursi, pidades silmas meie motot „Raamat võib muuta su elu“ ja raamatukapi kujundamise konkursi. Võidu väärilisi töid kahjuks ei laekunud, aga kogutud ideedega saab edasi minna ja loodetavasti saab raamatukapp väarika kujunduse.

Peamisele piduõhtule mõeldes soovisime, et see oleks kõigi kutsutute jaoks huvitav ja meeldejääv. Professor Rein Veidemann ja kirjanik Karl Martin Sinijärv olid kahtlemata huvitavad ja meeldejäävad esinejad. Rein Veidemann oma ettekandes „Raamatukogude tähendus“ aitas tagasi vaadata raamatukogude ajaloole, hinnata hetkeseisu ja kuidas me liigume tulevikku. Karl Martin Sinijärv mõtiskles selle üle, mida lugemine inimesele

annab, kuidas valida lugemiseks raamatut, kuidas teha nn. „õige valik“? Kas on olemas üldse „õige valik“ või on iga valik õige?

Esinejad:

Karl-Martin Sinijärv

Rein Veidemann

Meeldiv üllatus oli see, et kõik raamatukogu sõbrad ja koostööpartnerid olid nõus peo õnnestumisse panustama. Sellises tugevas koostöös kunstide kooli ja rahvamajaga ning gümnaasiumiga saimegi peo, mida soovisime ja mis pakkus kohalikus kogukonnas järgnevatel päevadel tublisti kõneainet.

Esinejaid:

Kiili Kammerkoor

Kiili Kunstikooli bigbänd

Pildil paremal raamatukogu direktor Taie Saar

Aga sünnipäevapidu jätkus ka veel laupäeval. Nimelt toimuvad raamatukogus kord kuus Lastelaupäevad. Need on mõeldud 4-8-aastastele lastele. Rääkisime, milline oli raamatukogu kaua aega tagasi, milline ta võiks olla tulevikus. Joonistasime sünnipäevakaarti, sõime sünnipäevatorti, laulsime sünnipäevalaulu.

Aasta lõpuni on veel tükk maad minna. Sinna on planeeritud mitmeid näitusi, kohtumisi ja tegevusi, mis loodetavasti hoiavad raamatukogu nähtaval.

Taie Saar, raamatukogu direktor

Kiili Raamatukogu

JÜRI RAAMATUKOGU SÜNDMUSED

Raamatukogude aasta avapäev

12. jaanuaril toimusid raamatukogude aasta alguse puhul ettelugemised Mudlumi ja Piret Raua raamatutest.

Katkendit Mudlumi raamatust „Mitte ainult minu tädi Ellen“ luges ette Raiko Ausmees Masinawärgist.

Raiko Ausmees loeb Mudlumi. Foto: Ott Kattel

Lastesaalis loeti lastele ette katkendit Piret Raua raamatust „Tobias ja teine B“. Estilejateks olid Jüri kooliteatri Vaba Valik näitlejad Mia Marleen, Kleer ja Lisanna.

Piret Raua teksti loevad ette Mia Marleen, Kleer ja Lisanna. Foto: Ott Kattel

Ettekannetest valmisid ka vahvad videod, mida saab vaadata Jüri raamatukogu Youtube'i kanalil. Videod valmisid koostöös Rae Kultuurikeskusega (idee: Toomas Aru, videod ja fotod: Ott Kattel).

Raamatuesitlused

Rae valla kirjanikud on viimasel ajal olnud väga tegusad ja üllitanud mitmeid raamatuid.

27. jaanuaril esitles oma luulekogu „Käed“ Rae valla lastekaitse spetsialist Talvike Mändla. Tema sulest on ka varem ilmunud paar luulekogu, „Kosmonaut“ (2017) ja „Midagi lindudest“ (2019).

Talvike Mändla ja Heino Viik. Fotod: A. Erik

17. veebruaril esitles oma raamatuid Peetri Lasteaed-Põhikooli majandusõpetaja Heino Viik. Romaan „Kõik võib veel hästi minna“ räägib Hugo ja Aleksandra abielu loo ja jutukogus „Kuidas mitte olla loll: isa ja poja vestlused“ jätkab Hugo vestlusi erinevatel teemadel oma poja Oskariga.

3. märtsil käisid oma loomingut tutvustamas Eve Laur ja Marek Tihhonov, mõlemad samuti meie valla inimesed. Eve Laur on mitmekordselt auhinnatud tõlkija ja kirjanik. Esitluse all olev romaan „Õmblejanna“ pärjati Eesti Kirjanike Liidu 2021. aasta romaanivõistlusel Tallinna linna preemiaga. Marek Tihhonovi loomingul hulgas on mitu luulekogu ja 2020. aasta lõpus ilmus Orpheuse raamatukogu sarjas tema viimane ulmeromaan „Maailmalõpu päevik“. Nüüd esitles ta oma uut jutukogu „Õhtujutud“.

Toomas Aru vestleb Marek Tihhonovi ja Eve Lauriga. Foto: E. Toomiste

Emakeelepäev

Sel aastal käis Jüri gümnaasiumi 2. klassidel külas Piret Räni ja 4. klassidel Reeli Reinaus.

Piret Räni ja Reeli Reinaus. Fotod: K. Roosimägi

Teatriõhtu

21. märtsil esitles Jüri kooliteater Vaba Valik Viivi Luige loomingule pühendatud luulelavastust „Ära!“.

Noored näitlejad esitavad Viivi Luige tekste. Foto: K. Roosimägi

Jah, Ukraina on olemas!
lastesaalis

Infosõda -
takistusrada tundmatuga
1. korruse saalis

Slava Ukraini!
1. korruse saalis

Anneli Erik

Nukud ja miniatuurid
kogu omanik Janne Maal

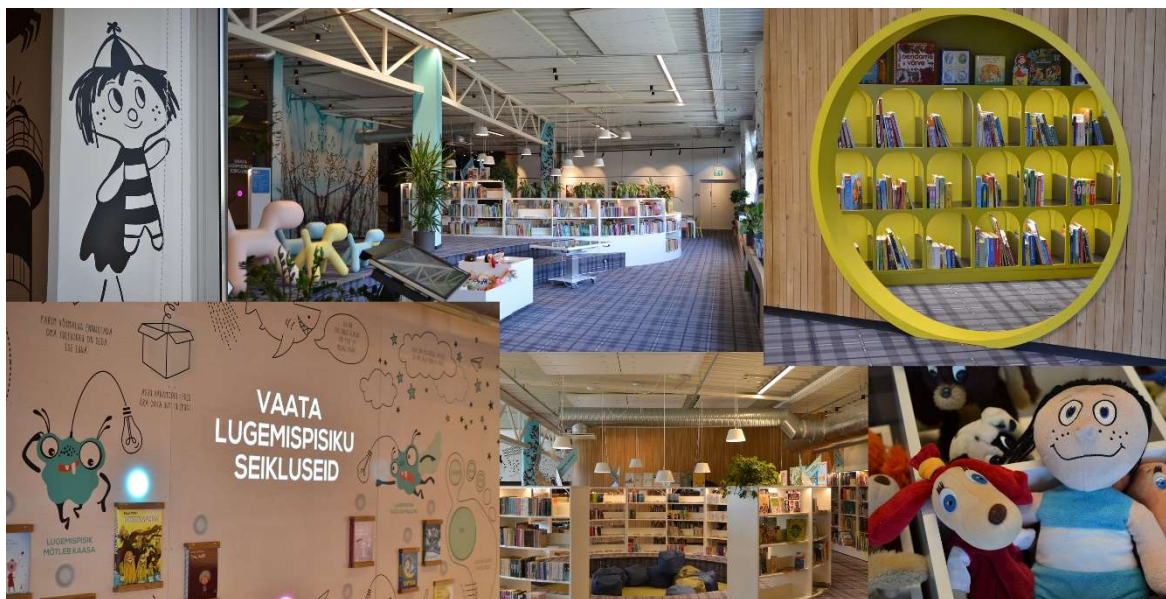
maalinäitus
Silmapiir
Eve-Ly Villberg

Näitused ja väljapanekud
Jüri raamatukogus

Jüri raamatukogu

LASTEL ON VIIMSI RAAMATUKOGUS TORE

Hiljuti ilusatesse ja uutesse ruumidesse kolinud Viimsi Raamatukogu teisel korrusel on laste oma “kuningriik” - seal on, mida uudistada. Laste tegemistest Viimsi Raamatukogus annab põgusa ülevaate 2021. a. sügisel valminud video, mille leiab raamatukogu kodulehelt ([Viimsi Raamatukogu laste- ja noorteosakond](https://viimsiraamatukogu.ee/Lastele_776)). https://youtu.be/Pal-F_SKpKk

Oleme loonud raamatukogu kodulehele laste rubriigi:

https://viimsiraamatukogu.ee/Lastele_776. Sealt saab teada, kuidas raamatukogu endale maskoti sai ja miks talle Vimpsik nimeks pandi. Samuti leiab nuputamist, meisterdamist ja lugemissoovitusi.

Ilmi Marie (7) soovib Ilmar Tomuski raamatuid "Kriminaalsed viineripirukad", "Kõik emad on head" ja "Kõik isad teevad pannkooke";

Margaret (7) soovib Andrus Kivirähki raamatut "Tont ja Facebook";

NADED ON ÄGE AD

EI TEA. ☹️
OLI HUVITAV.

Marianne (8) soovib Eno Raua raamatut "Sipsik";

SEST SE AL ÄRKAP

NUKK

ELLU

Mirjam (7) soovib "Väikese printsessi küpsetamisraamatu";

SEST SE ON ROKE
SEAL ON PALJU
RETSEPTI.

Mattias (9) soovib Stefanie Taschinski raamatut "Caspar ja Unustuse Meister";

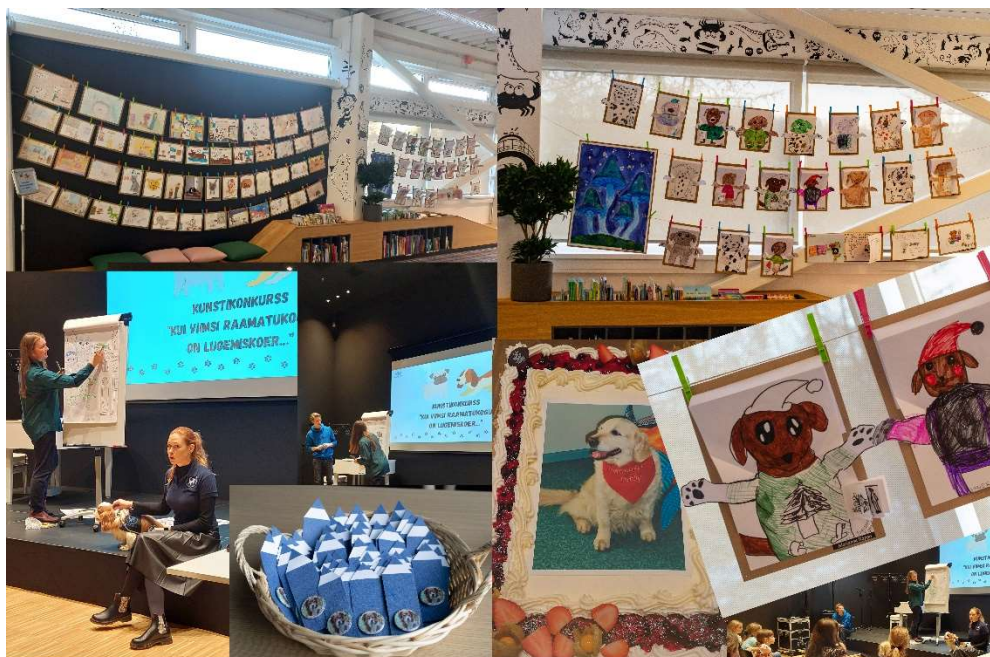
Mulle meeldis see raamat, sest seal oli palju põnevust ja koguaeg ei tahtnud seda käest panna. See oli põnev ka selle pärast, et igavalt sa oli väga vähe.

Arvasime, et lastel on tore lugeda eakaaslaste oma käega kirjutatud humoorikaid lugemissoovitusi. Kes soovib oma lugemissoovitusi lisada, saab küsitluslehe täita laste- ja noorteosakonna teenindusletis. Nuputamise alajaotises saab valida Margit Saluste raamatu "Kõik tööd on head" ametimeestele Viimsi Raamatukogu kogudest sobivaid raamatuid. Maskott Vimpsik aitab piltmõistatuste abil vanu häid muinasjutte meelde tuletada. Küsimustele õigesti vastates avanevad Made Balbati kaunid illustratsioonid. Meisterdamise all on illustreeritud õpetused, kuidas valmistada liblikaga järjehoidjat, merekarpidaga kaunistatud pliiatsitopsi ja paberist jõulukaunistusi. Sealt leiab ka märgipressi kasutamise õpetuse. Nimelt on Viimsi Raamatukogus olemas märgipress, mille abil saavad lapsed endale ise rinnamärgi kujundada. Möödunud aasta sügisel korraldasime märgipressi töötoa, et lapsed sellest võimalusest teadlikud oleksid. Siin on põgus ülevaade laste valmistatud märkidest: <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.5131759096885016&type=3>

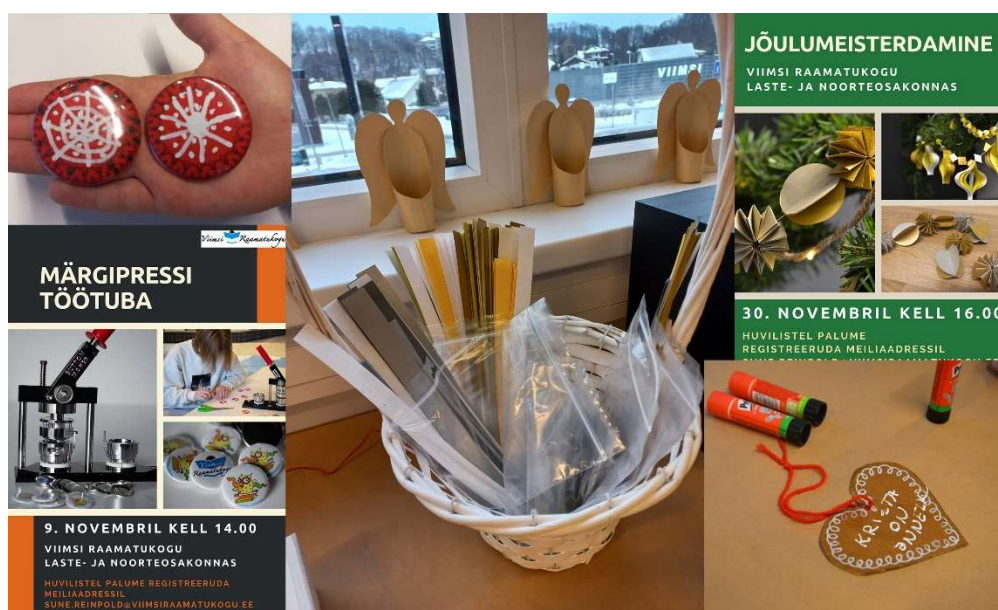
Kasutajaid ootavad kilelõikur ja termopress:

https://viimsiraamatukogu.ee/Kileloikur_ja_termopress_1266, millega saab kaunistada erinevaid tekstiilesemeid nagu t-särgid, poekotid, vihmavarjud, võtmepaelad, mobiilitaskud jpm. Nendega töötamine on jõukohane veidi suurematele lastele. Käesoleva aasta kevadel on soov kilelõikuri kasutamise võimalusi laiemalt tutvustada ja noori omaloomingut tegema innustada.

Viimsi lapsed nadivad loomingulisi tegevusi. Raamatukogu korraldatud kunstikonkursile "Kui Viimsi raamatukogus on lugemiskoer..." laekus 64 tööd. Unistasime koos lastega, et meil oleks oma lugemiskoer, kelle abiga väiksemad külastajad saaksid lugemist õppida. See unistus ei ole veel päriselt täitunud, aga meie laste- ja noorteosakonda ehib tore näitus - väga eripalgelised ja eri tehnikates valminud kunstiteosed lugemiskoertest. Kunstikonkursi näituse avamispidu möödunud aasta detsembris oli üllatuste rohke: Elina ja Joonas Sildre õpetasid lastele koerte joonistamist, külla tuli Pirita lugemiskoer Julius oma perenaise Kariniga ning pidu lõppes ühise tordisöömisega.

Aeg-ajalt tulevad Viimsi laste- ja noorteosakonda avastama lasteaia- ja koolilapsed, kellele mänguliste ülesannete abil raamatukogu tutvustame. Toredaks vahelduseks on ühised meisterdamised, mida lapsed väga naudivad.

Iseseisvaks raamatukoguga tutvumiseks oleme valmistanud lastele aardejahi mängu “Leia Lotte!”

Viimsi lastel raamatukogus juba igav ei hakka! Eriti ligitõmbav on interaktiivne sein, millel näitleja Ago Anderson kutsub lapsi tuntud lasteraamatuid ära arvama. Sellist ainulaadset lugemishuvi tõstmise vahendit teistest Eesti raamatukogudest ei leia. Väikelastele mõeldud mõnusad pugemis- ja lugemisnurgad meelitavad ka suuremaid lugejaid. Raamatukogu põnevas keskkonnas on tegemist igas vanuses külastajatele. Tore on aidata lastel neid võimalusi avastada ja neile rõõmu valmistada.

Sune Teemaa-Reinpõld

Viimsi raamatukogu

ERÜ MAARAAMATUKOGUDE SEKTSIOONI TEABEPÄEV

28. MÄRTSIL

Üle mitmete aegade oli võimalus osaleda kontaktkoolitusel. Esimesena kohtusime luuletaja, kirjandusteadlase ja terapeuti Berit Kaschaniga. Tema teemaks oli „Kirjanduse terapeutiline mõju“. Ta selgitas, et kirjandusteraapia on selline teraapiavorm, mis kasutab kirjanduslikke vahendeid – harjutusi, arutelusid ilukirjanduslike tekstide üle, tööd sümbolitega ja jutustamist. Me otsime lugude jutustamise läbi tähendust juhtunule. Endast rääkides hakkavad kaasa mängima sarnased loomudelid (nt kunagised kangelaslööd).

Kirjutamine ja lugemine on vahend parema enesetunde saavutamiseks. Teraapia töötab selle inimese aspektist, kellega parasjagu töö käib. Oluline ei ole teksti autor või kirjanduslik väärtus, vaid kuidas on tekst tähenduslik just sel ajahetkel ja just selle inimese jaoks – kas tekst toetab seda inimest ja aitab tal leida enda jaoks soovitud lahendusi. Tunnetuslik aspekt on kõige selle keskmes.

Algsed juured on suulises pärimuses. Väljaõeldud sõna hakkas elama. Inimene usub sõna jõusse ja reageerib sellele. Maailm on lugude võrgustik. Grupiteraapias annab lugude jutustamine efektiivsust, kuna inimestel on soov kuhugi kuuluda. Enda lugu võib olla sarnane kellegi teise looga ja see annab tuge ning korrastab psüühikat.

Mida kirjutamine ja lugemine inimesega teeb, on see, et see annab inimesele tähenduse. Füüsilise tervenemise kõrval on oluline ka hingetugi. Kuuldavasti olevat Teeba raamatukogu ukse kohal olnud silt „Siin on hingeravi paik“. Psühhiaatriakliinikutesse kujundati raamatukogud. Kaasaegse biblioteraapia loojaks loetakse Arleen Mc Carthy (1916 – 2006), kes oli raamatukoguhoidjaks psühhoneuroloogiakliinikus. Ta praktiseeris nii luule kui proosa ettelugemist, see andis ka rohkem võimalusi arutlusteemadeks. Ta koostas ka vastava õppekava.

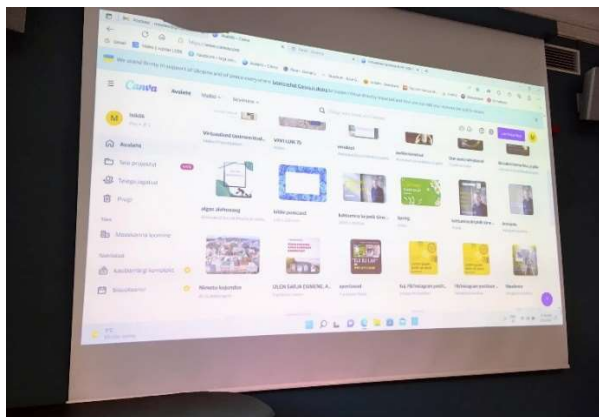

Kirjutama hakati praktilisest vajadusest, sest oli vaja signeerida ja edastada nt arveid. Käsitsi kirjutamine loob võimaluse neuroplastilisuseks ehk aju aspektide muutumiseks, aju ümberõpetamiseks. Võimalik on oma maailmapilti muuta. Päeviku kirjutamine on praktiline tööriist oma sisemaailma korrastamiseks ja keskendumiseks. Keskenduda tuleks rõõmule, mitte hirmule, sest ärev inimene on õppimisvõimetu vastu võtma uut infot.

Žanriliselt on luule katastroofiaegade (kui pole üldist selgust) žanr, sest luules on hetkekonsentratsioon. Loovkirjutamist võib proovida võttega, kus oma lemmikluuletusest võetakse esimene rida ja jätkatakse oma mõtetega. Koolitusel proovisime ka mõttemängu „Meeled kuue reaga“, kus valitud emotsiooni kirjeldatakse värvina, häälena, lõhnana, maitse, välimusena ja puudutusena.

Biblioteraapia lõpptulemuseks peaks olema lootusetunne.

Meeli Sõlg Kose raamatukogust tutvustas virtuaalnäituste koostamist. Põhilisteks tööriistadeks selleks oli ta valinud kujundusprogrammid Canva ja Genially. Meeli näitas ka mõningaid enda tehtud näitusi ja töövahendeid näituste ning mängude tegemiseks.

Ülejäänud päeva sisustas kontoriergonoomika spetsialist Johannes Gutman Vidamic/Ramqvist OÜ-st, ta tutvustas raamatukogutöös ergonoomiliselt vajalikke kontoritarbeid – hiired, hiirematid, laualambid, käetoed, lauapikendused jms. Kirjanik ja tõlkija Indrek Koffilt andis hulgaliselt lugemissoovitusi Prantsuse kirjandusest.

Johannes Gutman

Indrek Koff

Lea Mäeste

Harju Maakonnaraamatukogu

ÕNNESOOVID SÜNNIPÄEVALASTELE

KEVADMÕTTED

Laps vaatab peeglisse. Näeb, et on suur.
Tuba näib äkki pisike kui puur.
Kivisest hoovist jääb kevadel väheks.
Kui õige maad mööda matkama läheks?
Nuusutaks mahlaste kaskede tohtu,
silmitseks põrnikaid, põtru ja rohtu?

Hüvasti, saabas ja terekest, kets!
Nägemist, tänav, ja tervitust, mets!
Tuuled on mahedad, maantee paljas,
põrnikad-mardikad enesest väljas,
lendavad põrinal lõhnavas õhus,
kübeke magusat rohelist kõhus.

Vuliseb oja – üks kitsuke renn.
Pruunikas põder, peas sarve – antenn,
vett joob sealt pehme ja karvase suuga.
Veepinnal ennast koos toomingapuuga
vaatab ja jahmub: näe põrakat looma!
See peaks küll minema merevett jooma!

Leelo Tungal

Aitäh kõigile, kes infolehe valmimisse panustasid!

Infolehe koostaja: Lea Mäeste